

Các vấn đề đạo đức trong nghiên cứu tâm lý học

Phương Pháp Nghiên Cứu Trong Tâm Lý Học

Phạm Thị Thủy Tiên

Tien.phamthithuy2386@hoasen.edu.vn

ĐH Hoa Sen | 5/12/2019

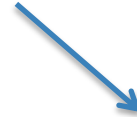
Tổng quan

- Lưu trữ và quản lý dữ liệu
- Các nghiên cứu phi đạo đức
- Đạo đức đối với người tham gia – ethics towards participants
- Liêm chính trong nghiên cứu – research integrity
- Những cách làm nghiên cứu cần đặt dấu hỏi?
- Quy trình bình duyệt
- Công bố

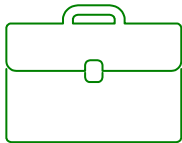
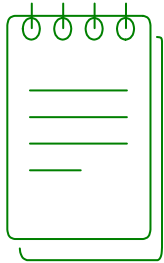
Đạo đức trong nghiên cứu

Research ethics

Research integrity

Ethics towards participants

RESEARCH INTEGRITY
Tính cởi mở, minh bạch,
khách quan, phản biện,
và kiểm tra bằng thực
nghiệm một cách có hệ
thống

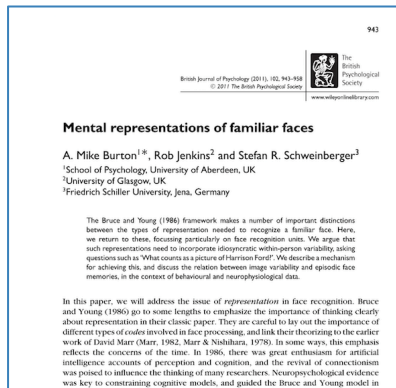
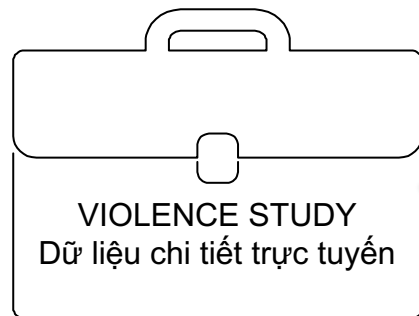
1

Lưu trữ và quản lý tài liệu

- ✓ Lặp lại – replication
- ✓ Kiểm chứng – verification

Lưu trữ và quản lý tài liệu

Mô tả rõ ràng:

- Giả thuyết
- Thiết kế
- Dự đoán
- Quy trình
- Công cụ
- Lấy mẫu

Tài liệu lưu trữ:

- Dữ liệu
- Can thiệp
- Phân tích
- thống kê
- Diễn giải

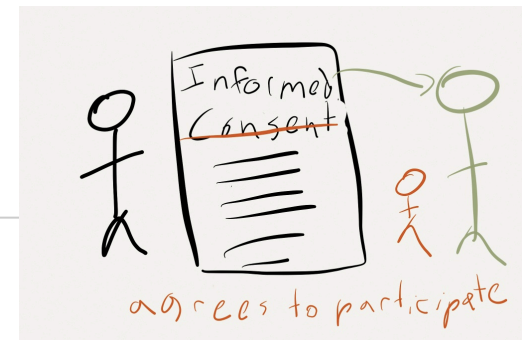
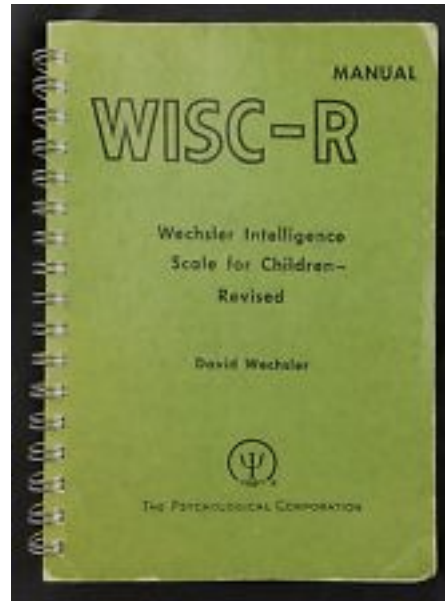
Công cụ - instruments, materials

HAMILTON DEPRESSION RATING SCALE (HAM-D)
(To be administered by a health care professional)

Patient Name _____ Today's Date _____

The HAM-D is designed to rate the severity of depression in patients. Although it contains 21 items, calculate the patient's score on the first 17 items.

<p>☐ 1. DEPRESSED MOOD (Gloomy attitude, pessimism about the future, feeling of sadness, tendency to weep) 0 = Absent 1 = Sadness, etc. 2 = Occasional weeping 3 = Frequent weeping 4 = Excessive weeping</p> <p>☐ 2. FEELINGS OF GUILT 0 = Absent 1 = Self reproach, feels he/she has let people down 2 = Ideas of guilt 3 = Persistent ideas of a punishment, delusions of guilt 4 = Hallucinations of guilt</p> <p>☐ 3. SUICIDE 0 = Absent 1 = Feels life is not worth living 2 = Wishes he/she were dead 3 = Suicidal ideas or gestures 4 = Attempts at suicide</p> <p>☐ 4. INSOMNIA - Initial (Difficulty in falling asleep) 0 = Absent 1 = Occasional 2 = Frequent</p> <p>☐ 5. INSOMNIA - Middle (Complaints of being restless and disturbed during the night, Waking during the night) 0 = Absent 1 = Occasional 2 = Frequent</p>	<p>☐ 6. INSOMNIA - Delayed (Waking in early hours of the morning and unable to fall asleep again) 0 = Absent 1 = Occasional 2 = Frequent</p> <p>☐ 7. WORK AND INTERESTS 0 = No difficulty 1 = Feelings of inadequacy, listlessness, indecision and vacillation 2 = Loss of interest in hobbies, decreased social activities 3 = Productivity decreased 4 = Unable to work, stopped working because of present illness only (Absence from work after treatment or recovery may rate a lower score)</p> <p>☐ 8. RETARDATION (Slowness of thought, speech, and activity; apathetic, vague) 0 = Absent 1 = Slight retardation at interview 2 = Obvious retardation at interview 3 = Interview difficult 4 = Complete stupor</p> <p>☐ 9. AGITATION (Restlessness associated with anxiety) 0 = Absent 1 = Occasional 2 = Frequent</p> <p>☐ 10. ANXIETY - PSYCHIC 0 = No difficulty 1 = Tension and irritability 2 = Worrying about minor matters 3 = Apprehensive attitude 4 = Fear</p>
---	--

Work

Life

PARTICIPANTS NEEDED

Parents, does your child have a chronic health condition such as Type 1 diabetes, asthma or eczema? Or does your child have no health concerns?

Researchers from The University of Queensland are seeking parent volunteers to participate in a study into how work and family conflicts affect your quality of life and that of your child. To participate, all you will need to do is complete an online questionnaire. Your input may help determine the effectiveness of parenting interventions on quality of life.

Access the questionnaire at
<https://exp.psy.uq.edu.au/qol/>

For further information, contact Principal Investigator Antonia Kish (PhD Candidate) on phone (07) 3365 7171 or email antonia.kish@uqconnect.edu.au

School of Psychology
FACULTY OF HEALTH AND BEHAVIOURAL SCIENCES
www.psy.uq.edu.au

Research protocol

- Mô tả đầy đủ trình tự và cách thức mà thông tin được truyền tải đến người tham gia, từ lúc bắt đầu chọn mẫu cho đến lúc kết thúc việc lấy dữ liệu từ người tham gia.

Kế hoạch

- Bắt đầu 31.01.2018
- Liên lạc với NTG 03.02.2018
- Gửi lại giấy đồng ý tham gia – informed consent) 03.02.2018
- Gửi thông báo đến NTG
- Pre-test 03.03.2018
- Post-test 03.06.2018
- Debriefing 05.06.2018

Là một công việc tỉ mỉ và ít khi được chú trọng đúng mức.

Các tài liệu cần thiết khác

- Kế hoạch phân tích thống kê – statistical plans
 - Pre-registered: y khoa, khoa học thần kinh, tâm lý lâm sàng
- Pilot study / Preliminary study

Codebook

- Tên biến, mô tả biến số và mã hóa
 - nam = 0; nữ = 1
 - Likert scale: 1 = not at all; 5 = entirely; 9 = missing
- File gốc vs. file dùng để phân tích
- Syntax file
 - Lưu trữ các dòng lệnh thống kê
 - Rất có ích để tự sao lưu và theo dõi

2

Những nghiên cứu phi đạo đức

- Đối với người tham gia
- Tính liên chính

The New York Times

Syphilis Victims in U.S. Study Went Untreated for 40 Years

By JEAN HELLER
The Associated Press

WASHINGTON, July 25—For 40 years the United States Public Health Service has conducted a study in which human beings with syphilis, who were induced to serve as guinea pigs, have gone without medical treatment for the disease and a few have died of its late effects, even though an effective therapy was eventually discovered.

The study was conducted to determine from autopsies what the disease does to the human body.

Officials of the health service who initiated the experiment have long since retired. Current officials, who say they

have serious doubts about the morality of the study, also say that it is too late to treat the syphilis in any surviving participants.

Doctors in the service say they are now rendering whatever other medical services they can give to the survivors while the study of the disease's effects continues.

Dr. Merlin K. DuVal, Assistant Secretary of Health, Education and Welfare for Health and Scientific Affairs, expressed shock on learning of the study. He said that he was making an immediate investigation.

The experiment, called the Tuskegee Study, began in 1932 with about 600 black men,

'NOW can we give him penicillin?'

Tuskegee Syphilis Study (1932 – 1972)

[US news](#)

Guatemalans deliberately infected with STDs sue Johns Hopkins University for \$1bn

Lawsuit with 800 plaintiffs seeks damages for individuals, spouses and children of people deliberately infected with STDs through US government programme

Guatemala Syphilis Study (after WW II)

[theguardian.com/us-news](https://www.theguardian.com/us-news)

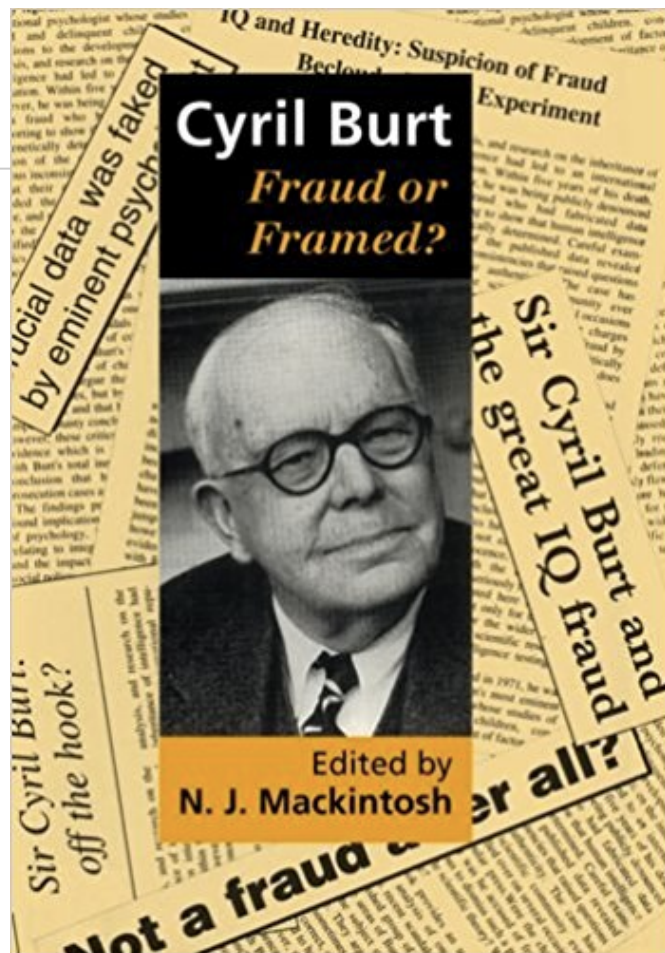
Trong tâm lý học ...

1920

1960

The Telegraph

Dutch social psychologist found to have faked data

A prominent Dutch social psychologist who once claimed to have shown that the very act of thinking about eating meat makes people behave more selfishly has been found to have faked data throughout much of his career.

Prof Stapel claimed that the very act of thinking about eating meat makes people behave more selfishly Photo: MARTIN POPE

12:27AM GMT 04 Nov 2011

In one of the worst cases of scientific fraud on record in the Netherlands, a review committee made up of some of the country's top scientists has found that University of Tilburg Prof. Diederik Stapel systematically falsified data to achieve the results he wanted.

3

Đạo đức đối với người tham gia

1. Tôn trọng – respect
2. Thiện tâm – beneficence
3. Công bằng – justice

ETHICAL GUIDELINES

- Institutional Review Boards (IRBs)
- American Psychological Association (APA)
- British Psychological Society (BPS)

Tôn trọng

- ◎ Tôn trọng sự quyết định của người tham gia
 - Voluntary consent (# coercion)
 - Ép buộc có thể dưới nhiều dạng: tiền bạc, điểm số
- ◎ Quyết định trên cơ sở đầy đủ thông tin: informed consent
- ◎ Deception:
 - Omission
 - Active deception
 - False feedback (bogus pipeline)

CONSENT FORM

Face Perception and Familiarity

- I the undersigned voluntarily agree to take part in the study named above.
- I have read and understood the instructions provided. I have been given a full explanation by the investigators of the nature, purpose, location and likely duration of the study, and of what I will be expected to do. I have been advised about any discomfort and possible ill-effects on my health and well-being which may result. I have been given the opportunity to ask questions on all aspects of the study and have understood the advice and information given as a result.
- I agree to comply with any instruction given to me during the study and to co-operate fully with the investigators. I shall inform them immediately if I suffer any deterioration of any kind in my health or well-being, or experience any unexpected or unusual symptoms.
- I understand that all personal data relating to volunteers is held and processed in the strictest confidence, and in accordance with the Data Protection Act (1998). I agree that I will not seek to restrict the use of the results of the study on the understanding that my anonymity is preserved.
- I understand that I am free to withdraw from the study at any time without needing to justify my decision and without prejudice.
- I understand that in the event of my suffering a significant and enduring injury (including illness or disease) as a direct result of my participation in the study, compensation will be paid to me by the University, subject to certain provisos and limitations. The amount of compensation will be appropriate to the nature, severity and persistence of the injury and will, in general terms, be consistent with the amount of damages commonly awarded for similar injury by an English court in cases where the liability has been admitted.
- I confirm that I have read and understood the above and freely consent to participating in this study. I have been given adequate time to consider my participation and agree to comply with the instructions and restrictions of the study.

Name of volunteer.....

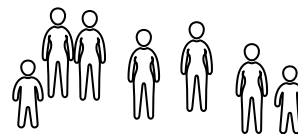
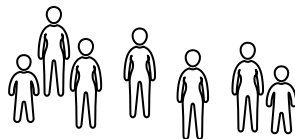
(BLOCK CAPITALS)

Signed..... Date.....

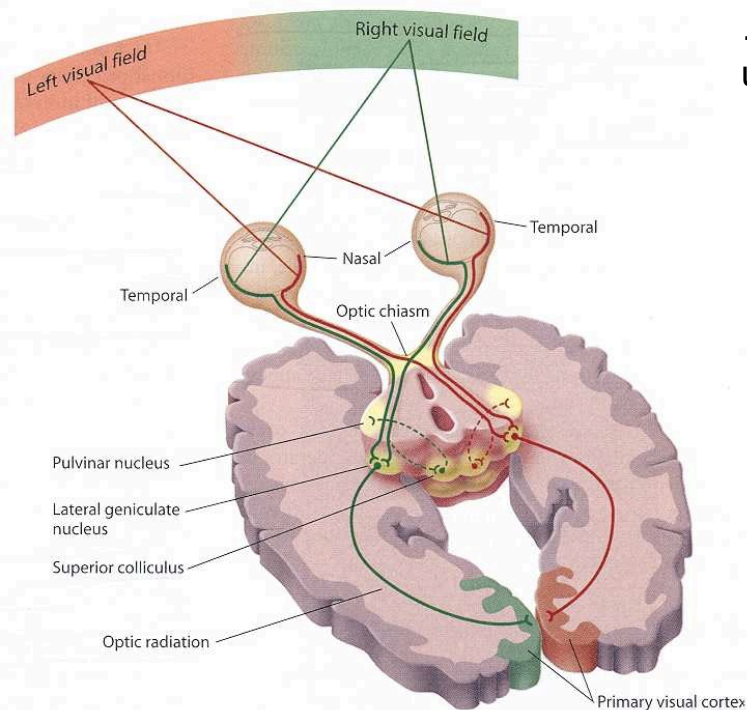
Thiện tâm

- ☉ Quyền riêng tư
- ☉ Sự ẩn danh
- ☉ Tính bảo mật

Animal research

Bạn có sẵn sàng hy sinh chú mèo con này cho khoa học?

... để tìm cơ chế hoạt động của hệ thần kinh thị giác?
... nếu bạn biết rằng nghiên cứu sẽ đặt nền móng cho những ứng dụng vô cùng quan trọng trong 25 năm tới?

Animal research

ỦNG HỘ

PHẢN ĐỐI

Trong nhóm 2-3 người, bạn hãy thảo luận các lý do tại sao nên và không nên tiến hành nghiên cứu trên động vật. Gợi ý: Hãy nghĩ về các vấn đề trong đạo đức nghiên cứu.

4

Liêm chính trong nghiên cứu

RESEARCH INTEGRITY
Tính cởi mở, minh bạch,
khách quan, phản biện,
và kiểm tra bằng thực
nghiệm một cách có hệ
thống

Đạo văn – plagiarism

Gian lận – fraud

Xung đột lợi ích – conflicts of interest

Giá trị cá nhân – Personal values

Gian lận

- Data fabrication – tạo ra dữ liệu
- Data falsification – cố tình làm sai dữ liệu
- Rất có hại cho khoa học
 - Tại sao?

Trong nhóm 2-3 người, bạn hãy thảo luận những tác hại của việc gian lận trong khoa học?

Đạo văn

- ◎ Sử dụng thông tin, ý tưởng, số liệu,... mà không trích dẫn nguồn
- ◎ Cố tình sử dụng ý tưởng, tác phẩm của người khác mà không dẫn nguồn hoặc không được cho phép
- ◎ Vô tình đạo văn (unintentional plagiarism)
- ◎ Tự đạo văn (self-plagiarism)

Bạn hãy thử nghĩ việc đạo văn sẽ có những tác hại gì trong khoa học ?

Vì sao người ta đạo văn?

- Cổ tình
- Thiếu kiến thức
- Làm bài vào phút cuối
- Trích dẫn kém, không đầy đủ
- Không lưu trữ, ghi chép tốt khi đọc tài liệu
- Diễn giải lại bằng ngôn từ của mình một cách yếu kém (poor paraphrasing)
- Lười biếng

Xung đột lợi ích

- Thường gặp trong lĩnh vực y khoa
 - Công ty dược tài trợ cho nghiên cứu
 - Không thể tránh, nhưng có thể nêu rõ ràng trong báo cáo để người đọc tự đánh giá

Giá trị cá nhân của nhà nghiên cứu

- ⦿ Không chấp nhận thảo luận hoặc chấp nhận ý kiến phản biện về nghiên cứu của mình
- ⦿ Cố chấp giữ quan điểm cá nhân
- ⦿ Không giúp ích gì cho khoa học, tự cô lập mình!

5

Những cách làm nghiên cứu cần đặt dấu hỏi?

- Questionable research practices (QRPs)
 - Harking
 - P-hacking
 - Cherry-picking
 - Selective omission

Vùng xám trong thông lệ nghiên cứu

Lý tưởng

Luộm thuộm

Thiên kiến
không chủ ý

Thiên kiến
có chủ ý

Làm sai dữ
liệu

Làm giả dữ
liệu

Harking

- Nêu giả thuyết sau khi đã biết kết quả (posteriori hypothesis) và giả vờ rằng đây là giả thuyết tiền nghiệm (priori hypothesis)
- Hindsight bias – ‘dự đoán’ sau khi sự việc đã xảy ra

Giả thuyết hậu nghiệm (Posteriori hypothesis) có phải luôn bị lên án?

P-Hacking

- Điều chỉnh dữ liệu sao cho p-value có lợi hơn cho giả thuyết nghiên cứu
 - Thay đổi dữ liệu
 - Bỏ bớt dữ liệu
 - Data snooping: đếm và chọn dữ kiện, ngưng khi p value đạt 0.05
 - Cỡ mẫu phải được tính toán từ đầu!

Khi nào thì bạn có thể thay đổi hoặc bỏ bớt dữ liệu mà vẫn đảm bảo tính khách quan và minh bạch của nghiên cứu?

Cherry picking vs. Selective omission

- Cherry picking: chỉ chọn dữ kiện có lợi
- Selective omission: không báo cáo các kết quả bất lợi hoặc dữ kiện mâu thuẫn với giả thuyết

5

Quy trình bình duyệt

Một số khái niệm

- Tập san khoa học chuyên ngành (specialized scientific journals)
 - Danh bạ tập san chất lượng: ISI (Mỹ), Scopus (Hà Lan)
- Phí mua báo (subscription fee)
- Phí tác giả (authorship fee)
- Open assess vs. limited assess
- Peer reviewer
- Impact Factor (citation score)
- Áp lực công bố: Publish or Perish?

6

Công bố

Một số khái niệm

- Publication bias
- File-drawer problem

Trong nhóm 2-3 người, bạn thử đề xuất một quy trình công bố kết quả nghiên cứu khoa học mới để tránh các vấn đề kể trên?

Tài liệu đọc thêm

- Chương 11, Coolican
- Chương 2, Breakwell